

Gheorghe Florin Ghețău

ISTORIE

**Teste rezolvate
pentru reușita la
Bacalaureat**

Cuprins

	Teste (pag.)	Sugestii de rezolvări (pag.)
Testul nr. 1 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Romanitatea românilor în viziunea istoricilor</i>	9	91
Testul nr. 2 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Romanitatea românilor în viziunea istoricilor din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea</i>	12	94
Testul nr. 3 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Democrație și totalitarism în prima jumătate a secolului al XX-lea</i>	14	96
Testul nr. 4 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Conflictul dintre democrație și totalitarism din Europa, din perioada postbelică</i>	17	99
Testul nr. 5 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Constituțiile totalitare ale României din a doua jumătate a secolului al XX-lea</i>	20	102
Testul nr. 6 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Cele trei constituții democratice ale României</i>	23	104
Testul nr. 7 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Evoluția unei instituții centrale din Țările Române între secolele al XVI-lea și al XVIII-lea</i>	26	107
Testul nr. 8 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Autonomiile locale din spațiul românesc dintre secolele al IX-lea și al XIII-lea</i>	29	110
Testul nr. 9 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Statul român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea</i>	32	113
Testul nr. 10 <i>Eseu la Subiectul al III-lea: Statul român modern din prima jumătate a secolului al XX-lea</i>	35	115

Testul nr. 11

Eseu la Subiectul al III-lea: Represiunea comunistă din intervalul 1945-1965 38 117

Testul nr. 12

Eseu la Subiectul al III-lea: Construcția democrației postdecembriste 41 120

Testul nr. 13

Eseu la Subiectul al III-lea: Implicarea românilor în luptele antiotomane din prima jumătate a secolului al XV-lea 44 122

Testul nr. 14

Eseu la Subiectul al III-lea: Spațiul românesc între diplomație și conflict în a doua jumătate a secolului al XVI-lea 47 124

Testul nr. 15

Eseu la Subiectul al III-lea: România și concertul european în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea 50 126

Testul nr. 16

Eseu la Subiectul al III-lea: România și concertul european la începutul secolului al XX-lea 53 129

Testul nr. 17

Eseu la Subiectul al III-lea: România în perioada Războiului Rece 56 131

Testul nr. 18

Eseu la Subiectul al III-lea: România în perioada Războiului Rece 59 133

Testul nr. 19

Eseu la Subiectul al III-lea: Constituțiile României din prima jumătate a secolului al XX-lea 61 136

Testul nr. 20

Eseu la Subiectul al III-lea: Ideologii și practici politice în România și în Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea 63 138

Testul nr. 21

Eseu la Subiectul al III-lea: Statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea 66 140

Testul nr. 22

Eseu la Subiectul al III-lea: Statul român modern în viziunea proiectelor politice din prima jumătate a secolului al XIX-lea 69 142

Testul nr. 23

Eseu la Subiectul al III-lea: Spațiul românesc în secolele al XIV-lea și al XV-lea

72 144

Testul nr. 24

Eseu la Subiectul al III-lea: Participarea României la relațiile internaționale în intervalul 1878-1913

75 146

Testul nr. 25

Eseu la Subiectul al III-lea: Evoluțiile politice din spațiul istoric românesc între secolele al IX-lea și al XVI-lea

78 148

Testul nr. 26

Eseu la Subiectul al III-lea: Statul român modern în secolul al XIX-lea

81 150

Testul nr. 27

Eseu la Subiectul al III-lea: Practicile politice folosite în România în intervalul 1945-1989

84 152

Testul nr. 28

Eseu la Subiectul al III-lea: Participarea României la relațiile internaționale în intervalul 1939-1941

87 154

TEST

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

Testul nr. 26

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Guvernul Lascăr Catargiu, constituit la 11 mai 1866, a fost cel dintâi executiv român care a depus jurământul în fața domnitorului Carol I. În timpul acestui guvern s-a definitivat proiectul noii Constituții, elaborat după modelul celei belgiene, cea mai avansată din Europa acelei vremi. Oamenii politici români sperau că România va cunoaște o dezvoltare similară Belgiei, pornind de la faptul că și aceasta era o țară mică, recent constituită, aflată la intersecția intereselor unor mari puteri. La 1/12 mai în Adunarea Electivă a fost depus proiectul noii Constituții, care de la 16/23 iunie s-a dezbătut în plen. În raportul guvernului se aprecia că aceasta era *liberală și egalitară, astfel precum se cuvine unui popor liber și gelos în cel mai mare grad de libertățile sale publice*. [...]

Totuși, comparativ cu *Statutul dezvoltător* al Convenției de la Paris, puterea domnului era mult îngrădită. Constituția stabilea cazuri concrete în care domnul nu avea voie să intervină: nu putea ierta sau micșora pedepsele hotărâte de justiție în privința miniștrilor; nu putea suspenda cursul urmăririi sau al judecării, nici a interveni prin niciun mod în administrarea justiției; nu putea crea o lege nouă fără o lege specială; nu putea modifica sau suspenda legile și nu putea scuti pe nimeni de aplicarea lor; dacă domnul n-a hotărât convocarea Corpurilor legiuitoare, acestea se întruneau din proprie inițiativă la 15 noiembrie al fiecărui an; actul de dizolvare a Parlamentului trebuia să conțină convocarea alegerilor până în două luni de zile și a Adunărilor până în trei luni; nici un membru al familiei domnitoare nu putea fi ministru.”

(Ioan Scurtu, *Carol I*)

B. „Printre primele acte importante îndeplinite sub noul domn se numără promovarea unei constituții, prima lege fundamentală cu adevărat modernă și adoptată, în mod democratic, de către reprezentanții aleși ai poporului român. Constituția din 1866 se baza pe nevoile societății românești exprimate și în programul de la 1848, în Convenția de la Paris (1858) și în Statutul lui Cuza (1864), având ca model constituția belgiană. Se proclamau unele principii de bază impuse și de revoluțiile veacului al XVIII-lea și de cele de la 1848-1849, anume *libertățile și drepturile fundamentale ale cetățeanului, suveranitatea națională, separarea puterilor în stat*, responsabilitatea miniștrilor, sistemul parlamentar bicameral (cu două adunări), monarhia constituțională și ereditară (conducerea țării de către un principe, prin moștenirea tronului și cu respectarea constituției), responsabilitatea monarhului etc. Numele oficial al țării, consemnat în actul fundamental, era România. [...]

Constituția, nerecunoscând niciun fel de oblauire sau dependență externă, a fost promulgată de domn, fără a ține seama de suzeranitatea turcă sau de puterile garante. România a funcționat după prevederile acestui document până după Primul Război Mondial, el situându-se în rândul celor mai moderne și mai avansate constituții din Europa.”

(Ioan-Aurel Pop, *Istoria României moderne*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domn precizat în sursa B .	2 puncte
2. Precizați, din sursa A , o informație referitoare la un document cu rol constituțional.	2 puncte
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa A , cât și în sursa B .	6 puncte

4. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care susține că Lascăr Catargiu a condus primul executiv român care a depus jurământul în fața lui Carol I. **3 puncte**

5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**

6. Prezentați alte două documente cu rol constituțional, elaborate în secolul al XIX-lea, în afara celor precizate în sursa A. **6 puncte**

7. Menționați o asemănare între două Constituții adoptate de români în intervalul 1866-1938. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Frontul Renașterii Naționale, primul partid unic din istoria României, înființat la 16 decembrie 1938, se dorea a fi nu un partid politic în sensul tradițional al cuvântului, ci o *mișcare ce reprezintă interesele colective ale Statului și ale națiunii însăși, scutul de apărare și de conservare a conștiinței și a forței neamului nostru*. Practic, însă, noua organizație politică trebuia să umple vidul creat pe scena politică românească ca urmare a desființării partidelor politice la 31 martie 1938. [...]

Toți membrii Frontului trebuiau să depună jurământ de credință regelui și organizației din care făceau parte. Formula jurământului era următoarea: *Jur credință Majestății Sale Regelui Carol al II-lea. Jur jertfă și dragoste Patriei românești. Jur ascultare și supunere Frontului Renașterii Naționale. Așa să-mi ajute Dumnezeu!* Deviza partidului era *Regele și Națiunea – Munca și Credința*. Salutul membrilor se făcea prin ridicarea brațului drept în sus și pronunțarea cuvântului *Sănătate*.

Înscrierea în F.R.N. putea fi cerută de către *orice Român, bărbat sau femeie, care împărtășește cu sinceritate idealurile superioare ce-și propune această organizație; care exercită efectiv una dintre îndeletnicirile prevăzute în Constituție; care nu a suferit nicio condamnățiune penală și care se supune disciplinei interioare a Frontului*. Deși, teoretic, oricine avea libertatea să aleagă dacă aderă sau nu la noul partid, în practică, înscrierile în F.R.N. s-au făcut *in corpore**, la recomandarea șefilor diferitelor instituții sau organizații publice.”

(Diana-Mihaela Păunoiu, *Sărbătoare și propagandă în timpul regelui Carol al II-lea – 1938-1940*)

* cu toții la un loc (lb. latină)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe

1. Numiți un rege precizat în sursa dată. **2 puncte**

2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**

3. Menționați formațiunea politică și o caracteristică a acesteia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**

4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la accesarea în F.N.R. **6 puncte**

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la practicile politice utilizate în timpul regimului autoritar carlist (1938-1940). **10 puncte**

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în România s-au folosit practici politice totalitare, în intervalul 1945-1950. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate în spațiul istoric românesc, în prima jumătate a secolului al XIX-lea și a două asemănări între acestea;
- precizarea documentului cu valoare constituțională adoptat pentru români, în deceniul șase al secolului al XIX-lea și prezentarea unui aspect referitor la acesta;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile românilor pentru realizarea unirii depline a Moldovei cu Țara Românească, în perioada 1859-1861 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

SUGESTIE DE REZOLVARE

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

Testul nr. 26

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. În sursa **B** este precizat numele domnului Alexandru Ioan Cuza (1859-1866).
2. În Constituția din 1866, puterea domnului era mult îngădită în comparație cu Statutul dezvoltător al Convenției de la Paris (1864).
3. În ambele surse sunt menționate România și Belgia.
4. **A**
5. Cauză: Nerecunoscând niciun fel de oblăduire sau dependență externă.
Efect: Nu ținea seama de suzeranitatea turcă sau de puterile garante.
6. Tratatul de Pace ruso-turc de la Adrianopol (2/14 septembrie 1829) stabilea că Moldova și Țara Românească urmau să fie conduse pe baza unor regulamente interne. Aceste regulamente (Regulamentele Organice) au fost redactate de comisii care au funcționat în Principatele Române sub supravegherea consulului general rus, Matvei Lvovici Minciaki. Ele au intrat în vigoare în 1831, în Țara Românească, și în 1832, în Moldova.
În 1858, Conferința de la Paris a celor șapte puteri garante a adoptat Convenția de la Paris (7/19 august 1858) care permitea realizarea unirii dintre Moldova și Țara Românească. Convenția a fost constituția Principatelor Unite din 1859 și până în 1864.
7. În intervalul 1866-1938 au fost adoptate trei constituții (1866, 1923 și 1938). Constituțiile din 1866 și 1923 aveau multe puncte de legătură. De pildă, forma de organizare statală era monarhia constituțională, regimul politic era democrația reprezentativă, iar Parlamentul era bicameral (Camera Deputaților și Senat).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. În sursa dată este precizat numele Regelui Carol al II-lea.
2. Sursa dată se referă la secolul al XX-lea.
3. Sursa dată se referă la formațiunea politică Frontul Renașterii Naționale. Acesta a fost primul partid unic din istoria românilor.
4. Putea adera la F.N.R. orice bărbat sau femeie care dispunea de toate drepturile constituționale și nu suferise vreo condamnare penală.
5. În timpul dictaturii autoritare a regelui Carol al II-lea (feb. 1938 – sept. 1940), în România au fost utilizate o serie de practici specifice regimurilor dictatoriale precum: cultul personalității, existența unui singur partid politic, represiunea politică etc. Partidul unic al regimului carlist s-a numit Frontul Renașterii Naționale și a fost creat la 16 decembrie 1938. Membrii Frontului trebuiau să depună jurământ de credință Regelui și formațiunii politice.
6. La 6 martie 1945, la conducerea României a ajuns un guvern comunist condus de dr. Petru Groza. Comuniștii au acționat de la bun început pentru a crea în România un regim totalitar după modelul sovietic. O practică politică totalitară este și fraudarea/trucarea alegerilor. Astfel, comuniștii au fraudat alegerile parlamentare desfășurate la 19 noiembrie 1946. O altă practică politică utilizată de către comuniști a fost eliminarea inamicilor politici. Drept urmare, în 1947 au desființat partidele istorice, P.N.Ț. și P.N.L., și i-au arestat pe liderii proeminenți ai acestor formațiuni politice.

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

În intervalul 1821-1848, în Moldova și în Țara Românească s-a înregistrat un amplu progres economic, social și cultural care reclama o modificare de statut internațional pentru cele două principate. În acest context a încolțit, mai întâi ca proiect politic, ideea unirii Moldovei cu Țara Românească într-un stat cu numele România, care să figureze pe plan internațional în rândul țărilor independente. Afirmarea la scenă deschisă a acestui deziderat s-a putut face în timpul revoluției de la 1848.

În anul 1848, românii s-au sincronizat cu ampla mișcare revoluționară europeană. Revoluția a izbucnit mai întâi în Moldova, la 27 martie/8 aprilie 1848, printr-o adunare desfășurată la hotelul Petersburg. În ziua următoare a fost redactat un document programatic intitulat Petiția-proclamație care conținea 35 de articole. Printre acestea se găsea și unul care vorbea despre spinoasa problemă a țăranilor a căror situație trebuia grabnic îmbunătățită.

Revoluția din Țara Românească a izbucnit la 9/21 iunie 1848 în cadrul Adunării de la Islaz (jud. Romanați). Acolo a fost prezentată Proclamația de la Islaz care preciza scopurile revoluției din Țara Românească. Mai mult, și în cuprinsul acesteia se aducea în discuție chestiunea țărănească.

Din păcate, ambele revoluții au întâmpinat o opoziție înverșunată din partea forțelor conservatoare interne, dar și internaționale (Imperiul țarist și cel otoman). Aceasta a fost principala cauză care a dus la înfrângerea revoluțiilor de la 1848 din Principatele Române. Însă pașoptiștii au înțeles să lupte în continuare pentru proiectul lor politic, popularizând în Occident cauza românească. Acțiunile lor desfășurate în contextul favorabil din timpul și de după Războiul din Crimeea (1853-1856) au dus la convocarea la Paris, în 1858, a Conferinței celor șapte puteri europene, devenit garante prin Tratatul de Pace de la Paris (1856). Acestea au adoptat la 7/19 august 1858 Convenția de la Paris prin care se permitea unirea parțială a celor două țări sub denumirea Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei. Documentul urma să fie Constituția noului stat și cerea alegerea a doi domni, însă nu se interzicea în mod expres alegerea aceleiași persoane, în ambele principate. Folosindu-se de această scăpare, intenționată sau nu, românii l-au ales pe colonelul Alexandru Ioan Cuza domn al Moldovei (5/17 ianuarie 1859) și al Țării Românești (24 ianuarie/5 februarie 1859).

Românii au pus Europa în fața unui fapt împlinit, dar trebuiau făcute multe până la realizarea unirii depline între cele două principate. Ca expresie a acestei dorințe, menționăm unificarea vămilor și armatelor, care s-a realizat în anul 1860. În plus, românii au lansat o amplă campanie diplomatică pentru a determina puterile garante să accepte unirea totală a Principatelor Române. Dorința le-a fost îndeplinită spre finalul anului 1861 prin Conferința de la Constantinopol a puterilor garante. Urmarea directă a acesteia a fost emiterea de către Poartă a „Firmanului de organizare administrativă a Moldovei și Valahiei” (22 noiembrie/4 decembrie 1861) prin care se accepta unirea principatelor sub aspect politico-administrativ.